

VERDAL KOMMUNE – ressurskommune innen universell utforming

VERBAL ÅRSRAPPORT 2013

1. INNLEDNING

Verdal kommune har vært ressurskommune innen universell utforming under Tiltak K1 i regjeringens handlingsplan « Norge universelt utformet 2025 » i perioden 2009-2013. (I perioden 2005-2008 var Verdal en pilotkommune innen universell utforming.)

I samme periode har Nord-Trøndelag vært et pilotfylke innen universell utforming. Tett og godt samarbeid mellom ressurskommune og pilotfylke har vært en suksessfaktor i arbeidet.

2. ORGANISERING OG FORANKRING.

Koordinator innen universell utforming har vært ansatt i 40 % stilling i virksomhetsområde for Plan, byggesak, oppmåling og miljø (PBOM). PBOM er organisert felles for kommunene Verdal og Levanger etter en såkalt samkommunemodell. Virksomhetsleder i PBOM har vært nærmeste overordnede i det daglige.

Rådmannens ledergruppe, bestående av rådmann, kommunalsjef samfunn, kommunalsjef oppvekst og kommunalsjef helse, har hatt styringsfunksjonen vedrørende oppdraget som ressurskommune.

Kommunalsjef samfunn var uu-koordinator sin kontaktperson i lederteamet.

Komite` Plan og samfunn (KPS) har utgjort den politiske forankringen. Koordinator har rapportert til/orientert KPS 2 ganger i løpet av 2013.

Koordinator har samarbeidet tett med Rådet for likestilling av funksjonshemmede og Eldrerådet.

I 2013 ble Kompetanseprogrammet, K5, gjennomført. Sekretærene i de 2 rådene la til rette for i alt 5 felles samlinger. I tillegg til gjennomgang av nettprogrammet, var det praktisk utprøving på jernbanestasjonen, minibank og restaurant, med rullestol og diverse briller. Siste samlingen avsluttet med konkrete spørsmål om universell utforming.

Utenfor kafeen på Jernbanestasjonen

3. METODE

Samhandling som metode- en suksessfaktor.

Tverretattlig og tverrfaglig samarbeid er en forutsetning for å oppnå gode resultat innen universell utforming.

I Verdal sto evaluering og erfaringer etter utbyggingen av Verdalsøra barne- og ungdomsskole med flerbrukshall og basseng, sentralt i 2013.

Det tette samarbeidet med pilotfylket Nord-Trøndelag, altså mellom forvaltningsnivåer, var en gjennomgående suksessfaktor.

Arrangering av «Erfaringskonferanse vedr universell utforming og skoler» i Verdal, samlet sektorer på tvers for intern presentasjon. Fylkets 23 kommuner var invitert til konferansen.

Kompetansespredning innen universell utforming preget 2013. Som ressurskommune, sammen med pilotfylket, Rådet for likestilling av funksjonshemmede på fylket, NAV hjelpemiddelsentralen og Husbanken ble gjennomført 3 temadager i Namdalen. Samarbeid på tvers som metode stod sentralt. Tilbakemeldingen fra deltagende kommuner, 13 i alt, berømmet at instansene hadde slått seg sammen om et opplegg, og at de dermed fikk informasjon fra flere når de først hadde tatt seg tid til å delta på temadag.

4. OPPNÅDDE RESULTATER

Verdal kommune utarbeidet egne resultatmål innen universell utforming for 2013. Disse var utarbeidet i et samarbeid mellom Rådmannens ledergruppe og koordinator.

Resultatmålene ble lagt ut på kommunens hjemmeside.

VERDAL KOMMUNES RESULTATMÅL INNEN UNIVERSELL UTFORMING 2013

1. Verdal kommune har tatt inn og synliggjort universell utforming i kommunalt planverk.
2. Verdal kommune har evaluert resultat og læringseffekt, samt skrevet rapport vedr Verdalsøra barne – og ungdomsskole med flerbrukshall, basseng og uteområder.
3. Universell utforming er et fokusområde ved årlige vernerunder.
4. Verdal kommune har gjennomført Kompetanseprogrammet innen universell utforming.
5. Universell utforming tas inn i kravspesifikasjoner i konkurransedokument ved offentlige anskaffelser.
6. Verdal kommune har brukt handlingsrommet gitt i Plan og bygningsloven til utvikling av hensiktsmessige boligområder.
7. Strategien universell utforming står sentralt i arbeidet med ny sentrumsplan.
 - Intensjonen med kantesteinsfritt sentrum videreføres.
 - Trygge gang og sykkel forbindelser mellom boligområder, servicetilbud og inkluderende møteplasser er vektlagt.
8. Prinsipper for avfallshåndtering er omtalt i områdeplaner og reguleringsplaner.

Verdal kommune har en bevisst holdning til sammenhengen mellom universell utforming og avtalen om et inkluderende arbeidsliv

EVALUERING AV RESULTATMÅLENE:

Resultatmålene har påvirket en retning og økt bevisstheten innen universell utforming i kommunen.

Vedrørende resultatmål 2; «*Verdal kommune har evaluert resultat og læringseffekt, samt skrevet rapport vedr Verdalsøra barne- og ungdomsskole med flerbrukshall, basseng og uteområder*», ble det høgt måloppnåelse.

- Firma Universell utforming, ved Trine Presterud, gikk evalueringsrunde både på bygningsmasse og uteområder, og utarbeidet en fyldig rapport med bilder og kommentarer.

http://www.verdal.kommune.no/Documents/Helsetjenester/universellutforming/urapport_nyskolen_ora_med_bilder.pdf

Pilotfylket og ressurskommunen arrangerte «Erfaringskonferanse- skoler og universell utforming ved Verdalsøra barne- og ungdomsskole» og inviterte fylkets kommuner til foredrag, dialogpresentasjon og befaring.

Fra paneldialogen under konferansen.

Verdalsøra barne- og ungdomsskole vil bli meldt inn til den nasjonale eksempelsamlingen for ferdigstilte prosjekter.

5. ØKONOMI

Verdal kommune mottok i 2013 basistilskuddet til ressurskommuner fra Miljøverndepartementet; kr.112.500. Tilskuddet gikk inn i lønn for koordinator i 40 % stilling.

Fra Direktoratet for byggkvalitet mottok kommunen i 2013 kr 30.000. Det som kompensasjon for koordinators tidsbruk vedr planlegging og gjennomføring av 3 temadager innen universell utforming i Namdalen.

6. GEVINSTREALISERING

Nytteverdi:

Skolebarn/ungdom har fått en moderne og fin arena for læring og mestring. Elevene er STOLTE av skolen der de tusler rundt i sokkelesten eller innesko.

Ansatte har fått en arbeidsplass med nye muligheter for pedagogiske endringer. Klasserom og grupperom ligger ved siden av hverandre og inviterer til fleksibel bruk.

Skolebygget med flerbrukshall og basseng, er en aktivitets- og sosial møteplass for verdalinger og besøkende i alle aldre også på kveldstid. Musikk, sang og bevegelse er en profilert satsing som ble vektlagt under planleggingen. Scener og amfi er funksjonelt plassert. Verdt å merke er gode

lydforhold. Det fungerer med konferanse i auditorium samtidig med at ungdommene øver på rockemusikk og sang i amfiet.

Universell utforming var en gjennomgående strategi i planlegging og utbygging av skolen. Rådet for likestilling av funksjonshemmede og koordinator var aktive gjennom samspillmodellen. Skolen ble oppført i henhold til TEK 07.

Timing for medvirkning er viktig. Størrelse på heis ble bestemt før UU-gruppen ble forespurt, og omkamp var uaktuelt. Rådet for likestilling av funksjonshemmede og koordinator ønsket en større heis.

Med eller uten terskler var et drøftingsområde. UU-gruppen ønsket terskelfri skole. Beslutningsgruppen bestemte terskler.

Rapporten fra firma Universell utforming foreslår å fjerne terskler der de er unødvendige i henhold til lyd og/eller brannkrav.

Bestiller-kompetanse er viktig. Det gjelder blant annet monteringshøgder for såpedispenser og tørkepapirholder på toalettene. Likeså plassering av døråpnere i forhold til avstand til hjørner. Tett oppfølging slik at bestilling og utførelse stemmer overens er nødvendig.

Verdalsøra barne- og ungdomsskole er positiv til å ta i mot besøk for å dele erfaringer.

Verdal kommune skal renovere Ørmelen barneskole. Organisasjonen vil ta med erfaringene fra Verdalsøra barne- og ungdomsskole ved renoeringen. Erfaringene som er gjort, og tilbakemeldingene i rapporten, er overførbare til andre publikumsbygg i kommunen.

Rapporten utarbeidet av Universell utforming legges ut på kommunen sin hjemmeside og blir tilgjengelig for alle.

http://www.verdal.kommune.no/Documents/Helsetjenester/universellutforming/urapport_nyskolen_ora_med_bilder.pdf

Nabokommunen Levanger, som er i en fase med planlegging og bygging av ny Ungdomsskole, vil ha stort utbytte av rapporten og de erfaringer som Verdal har gjort.

7. ENDRINGER OG TILLEGG

Verdal kommune valgte å ikke involvere seg i noen av de nye delprosjekter som kom i gang i 2013.

På oppfordring fra Direktoratet for byggkvalitet, påtok koordinator seg å lede en satsing vedr kompetansespredning/K5 for Namdalskommunene. Samarbeid med Pilotfylket Nord-Trøndelag, Rådet for likestilling av

funksjonshemmede på fylket, NAV Hjelpemiddelsentralen og Husbanken var metoden det ble satset på. Alle instanser har sine kontaktpersoner i kommunene. Vi valgte å tilby 3 arrangement, et i hvert av de 3 Namdalsregionene. Opplegget ble en suksess. 68 personer fra 13 kommuner deltok på opplegget.

Verdal kommune bidro med en artikkel i K1-prosjektets sluttrapport; «Mer attraktivt sentrum med ny jernbanepark.»

<http://www.regjeringen.no/pages/38540471/T-1540.pdf>

«*Det e itjånå som kjæm tå sæ sjøl*» var tittelen på K1 tiltaket sin presentasjon på sluttkonferansen på Hamar 23.-25. oktober 2013. Til toner av Hans Rotmo sin sang, var koordinator sentral i planlegging og gjennomføring av presentasjonen fra scenen.

Med UU-briller for et universelt utformet samfunn som inkluderer ALLE:

Verdal kommune mottok i 2013 pris for god universell utforming i Jernbaneparken. Prisen er opprettet av det fylkeskommunale rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne, og ble delt ut av fylkesordfører på KS sin høstkonferanse.

8. PROSJEKTFAGLIG EVALUERING

Kommunen har jobbet konstruktivt med universell utforming i perioden som ressurskommune.

Bevisstheten har økt i organisasjonen. Det gjenspeiler seg i nye planer som er under utarbeidelse, eks ny plan for Verdal sentrum.

Å ha utarbeidet resultatmål for 2013 gjorde arbeidet målbart.

Planlegging, bygging og evaluering av skoleutbyggingen i perioden ble en positiv læreprosess.

Å være ressurskommune i et pilotfylke var positivt. Samarbeid som metode, ikke minst mellom forvaltningsnivåer, gav motivasjon og resultater.

Tilhørighet til et nettverk innen universell utforming, bestående av nasjonale miljøer, pilotfylker og ressurskommuner gav inspirasjon, og gjorde det letter «å holde trykket» på hjemmebane.

Utfordringen for Verdal kommunen framover, er å holde høgt fokus på universell utforming også etter pilot/ressurskommunetiden. Intensjonen om *Byrom og hjerterom, Verdal en kommune og by for ALLE*, må leve videre.

9. DOKUMENTASJON

- Verdal kommunes resultatmål 2013 [Vedlegg 1](#)
- Erfaringskonferanse; « Skoler og universell utforming.» [Vedlegg 2.](#)
- Rapport; «Vurdering av universell utforming ved Verdalsøra barneskole, Verdalsøra ungdomsskole, flerbrukshall og svømmehall med utearealer»" av Trine Presterud Universell utforming AS. [Vedlegg 3](#)